

LBRIS

We know
books

Ionel TEODOREANU

La porțile nopții

Ediție îngrijită și studiu introductiv de
Livia IACOB

Cartea Românească
EDUCAȚIONAL

CUPRINS

<i>Notă asupra ediției</i>	5
<i>Ionel Teodoreanu, crepuscularul atipic,</i> Livia IACOB	7
La porțile nopții.....	17
Tâmpla mea visătoare s-apeacă mâhnit	18
Elegie [<i>Poate că lutul acest pieritor a trecut printr-un pântec de mumă</i>].....	21
Elegie [<i>Cum să nu fiu apăsător</i>].....	23
Joc de iarnă	26
Întunecare	28
Agonie.....	31
Crăciun.....	34
Noaptea omului	35
Elegie [<i>Creștea din vânățul cerului fluid</i>]	42
Elegie [<i>Cu glas din adâncul amar adunat</i>].....	49
Ziua copilăriei	51
Moartea aurului	54
Tigrul.....	56
Paria.....	60
Balada Doamnei	64
Galben	66
Amiază de vară	72
Eu-Împărat.....	74

Tumult.....	79
Ia-mă.....	82
Poem simfonic al oraşului zilei noastre.....	83
Soarele.....	90
Quousque tandem.....	93
Pacea pădurilor.....	94
Castelul.....	97
Mărul sălbatic.....	104
Moartea piticului.....	105
Mâna.....	107
Proces-verbal.....	109
Iluminare.....	110
Moartea lui Tan.....	112
Întâlnire.....	120
Aceasta e-ntrebarea.....	122
Dialogul din ploaie.....	125
Călugării din vechiul schit.....	127
Cânele.....	131
Înălţarea.....	136
Fata-morgana.....	138
Monolog.....	141
Flaşneta.....	144
Străinul.....	148
Kian-Şen.....	151
Trei fluvii.....	153
Melancolie.....	155
Fum negru.....	157
Insomnie.....	163
Craa!.....	166
Mama-Luna.....	169
Cufărul.....	171
Goarnă de toamnă.....	174

Poveste	175
Ultima întâmplare.....	179
Vânătoarea	186
Pastelul destrămării	189
Hamlet.....	191
Zidul.....	193

LA PORȚILE NOPTII

Am ajuns? Mi-s tălpile sânge
De-atâta pustie de cale
Stau frânt, așteptând pe prag de prăpastie în umeda vale.
Nici pisc. Nici stea. Nici vultur.
E tare-ntuneric. Nimic nu răsare: nici licăr, nici zare
Ce vuie-n adâncuri? Tăcerea? Prăpădul? Ori zvon de
urale?
O, Tată-al speranței, te-ntreb, Tu răspunde-mi:
Sunt Porțile Noptii? Sau Porțile Tale?

TÂMPLA MEA VISĂTOARE S-APLEACĂ MÂHNIT

Deși bântuit de arderi cumplite,
 Eu nu am sporit cenușile vremii.
 Ascultându-mi urzelile scripcii cu jar de garoafă în strună,
 Dinții fecioarelor au sclipit și mai albi;
 Ochii tristeții din lume i-am înălțat cu speranță spre
 inimă, înviorându-i,
 Ca mâna copiilor prinsă pe sfoara întâiului zmeu zbârnâit
 în azur.

Bătrânii, ca vinul oprit în clondire cețoase,
 Atunci când din purpura viei pornește păgână poruncă,
 Și-au întâlnit tinereța: prin clocotul mustului meu.
 Iar fruntea de lut apăsată a omului greu truditor prin
 pădurea zilelor vieții,
 Simțind înstrunarea din cer aprilin a cocoarelor,
 S-a înălțat cu uitare de sine, sunând în azur ca și ele prin
 creșterea mea.
 Numai flacăra dreaptă și limpede-am fost în lampa cea
 mare,

Dar arderea mea luminoasă n-a dat funingini.
 Și iată că eu, cântărețul viteaz, pentru alții,
 Sunt singur, amar și pustiu.
 Tâmpla mea visătoare s-ableacă mâhnit cu luceafăr de
 seară pe lume.

Nu vreau să mai fiu. — Dă-mi pământul, cer darnic.
 Crește în mine un dor de a fi ce n-am fost, ce nu sunt,
 nici voi fi:
 O coastă de mare suflată cu soare, bătută de aripi și val,
 Înflorită din capăt în capăt, ca dinții în zâmbet,
 De-o pură și dulce pădure de portocal.

Crească spre crengile mele-n florie, din zarea cu dungă
albastră,
Larg legămate corăbii solemne, cu sprintene pânze bombate.
Pământ nu se vede; de jur împrejur, numai marea
adâncă și gravă,
Cu roata de moară în spume-a delfinilor când și iar când.
Matrozii zbârciți ca miezul de nucă din poduri,
Cu brațe vânoase, pietroase, ca unse cu iod roșcovan, –
Neguros de bărboși, duhnind a mahorcă de pipă,
Sunt singuri pe unda amară
În schitul lor plutitor,
Sub trâmbe de ape, sub arșiți, în pâcle, în lună, sub stea,
Aspriți, taciturni, sihăstriți.
Dar deodată, așa cum ostașul homeric descoperă marea,
Cârmaciul cu ochiul de proră tresare.
Privește la gongul albastru al zării bătut cu privirea;
Nu vede.
Tot ape.
Așteaptă.
Și iată: surâde!
Hirsutul se unge cu zâmbet, străpuns ca de-o briză de
harfe.
Fruntea-ncrețită înseninată se înalță: răsare.
Ochii s-aprind în orbire de rai.
Fața vibrează nostalgic. Clopotul inimii bate.
Nara respiră adânc, dilatată,
Iar pieptul bombat, năprasnicul piept tăuresc,
Simte în vântul venit transparent de departe...
Toată floarea pădurii, ascunsă în văluri, fecioară, în
plutirea zărilor zării,
Vestindu-i pământul
(Pământul! Pământul! Pământul!),
Pământul ce coace pe crengile-n nuntă fructul de aur:
puiul de soare.

Tâmpla mea visătoare s-apeacă mahnit cu luceafăr de
seară pe lume.

Viteaz pentru alții,

Sunt singur, amar și pustiu.

Dar într-o zi, întors în pământ, voi uita de viață și moarte.

Fraților mei de atunci, dacă-n file

Veți regăsi prospețimea pădurii în floare, ca cei de pe mare,

Prin voi, dar fără de mine: cenușă sub cruce,

Voi fi iar pădurea-nflorită la marginea mării a dorului
mare de moarte.

ELEGIE

Poate că lutul acest pieritor a trecut printr-un pântec de
mumă,

Dar inima mea a venit, zburător din genună.

(Sori tresăltau cu ochi de coșmar prin fumul de nori),

În fabulos galop de furtună

Și a rămas cu înaltă solie pe vadul îngust de pământ,

De sine lăsată, cu aprig răsuflăt și-oprire fierbinte,

În timp ce marii ei frați de galop alergau viforos înainte.

De-atunci, a zvâcnit tumultuos în pânza multor corăbii,

Ducându-le alb peste vinete mări;

În steaguri cu fald pocnitor a fost mereu înainte,

Purtând spre victorii sânge bărbat și sclipire viteză de
săbii,

Cu maci de incendii bălțând adormitele zări.

Lavă sireapă și limbă de foc în telurici vulcani,

Verde-nfrunzit și foșnet de vară eternă în ani

Izvorând cu detunet și clocot de ploi, din adâncul de munte,

Albă de spume, năprasnic la vale, cu râul,

Apoi răsărită blajin din pământul rodit, cu pâne în spice

În galbene lanuri ca raza de soare, o dată cu grâul.

În toate livezile lumii, din Nordul mărilor reci,

Până-n Sudul de aur albastru al vechilor greci,

A copt sucuri dulci, dăruindu-le gurii,

Suflând cu zâmbire de rai obrazul de lut al făpturii,

În fum de tămâie și smirnă

A spus pentru oamenii vechi în mâhnire noi rugăciuni,

Aprinzând epopei și dăre de soare în stânșii vetrei cărbuni.

LIBRIS | We know books
... Sângele inimii mele, venită cu semn și solii din genună,
A curs gâlgâind de viață,

Ducând tuturora în dar preacurată și bună furtună.

Oh! Nu m-am cruțat.

Cu nemiluita m-am dat.

Ci, iată, acum mă simt vechi și uscat.

Inima mea legendar răsărită cu pâlc de vântoase și taine,

Dinspre furtuni către om.

E cuprinsă și strânsă-n noian fumuriu de omizi,

Ca toamna-n paragini de moartă grădină un pom,

Învins,

Despuiat,

Uitat...

Trece negru un corb,

S-a-nnoptat,

Fără stea.

E fioros de multă cenușă în inima mea.

Stă ca o babă zbârcită și știrbă pe prispă

Ținându-și obrazul de nucă-nnegrită în mâini fără seamăn
de triste,

Cețos privind zarea

Din care curând o să-nceapă, o dată cu umbra de veci,

Rece, sură, moartă,

Ninsoarea.